

Grunden för en äktenskaplig spiritualitet

När vi läst den apostoliska uppmaningen *Familiaris Consortio* uppmärksam kan vi fortsätta våra tankegångar kring makarnas "livsgemenskap i kärlek" med det fokus på just kallelsen till kärlek som inleder kapitlet om "Guds plan för äktenskapet och familjen" i uppmaningen. Kallelsen till kärlek omfattar makarnas hela existens och har tagits emot från Skaparen, gjorts än rikare av Återlösaren och konsekurerats av den heliggörande Anden. Makarna ger sig själva som gåva både kroppsligt och andligt med en utsträckning i tiden av det "ja" till ömsesidig kärlek de högtidligt uttalat inför de trognas gemenskap.

Den enda plats där detta självutgivande i all sin trohet kan äga rum är äktenskapet, det fritt och medvetet valda äktenskapets förbund, varigenom mannen och kvinnan tar emot den "djupa livs- och kärleksgemenskap" som Gud själv ämnat dem till. Och det är endast i ljuset av detta som denna gemenskaps egentliga mening uppenbaras. (FC 11)

Äktenskapet som institution och permanent levnadstillstånd är inte en yttre formalitet som påläggs utifrån utan ett inre krav som följer av parets förbund i en äktenskaplig kärlek som i sig själv fordrar oupplöslig trohet. "Den personliga friheten inskränks inte genom denna trohet, tvärtom skyddar troheten den mot varje form av subjektivism och relativism, och gör den delaktig i den skapade Visheten." (FC 11)

Det ömsesidiga "ja" som hörs muntligt uttalas i det liturgiska firandet översätts sedan till "kroppens språk", d.v.s. inte enbart i det äktenskapliga mötet (fullbordandet) utan också i hela det liv makarna delar med varandra, troheten varje dag, vänskapligheten, konsten att förlåta varandra, öppenheten för nytt mänskligt liv, uppfostran o.s.v. Det sakramentala tecknet sträcker sig vidare i tiden. Den andliga akten, som består i att ge sig själva till varandra som gåva "i Herren", och som är berikat genom Kristi återlösande kraft och Kyrkans frälsande handlande, gör att paret blir ett

permanent sakrament och omformar sin historia till en frälsningens historia – med andra ord, till ett tecken som är bärare av Guds gåva till sitt folk. Vi måste emellertid notera att parets sakramentala betydelse inte kommer av sig självt eller är oberoende av den moraliska kvaliteten i de gärningar de utför. Så till exempel bär parets sexuella relation bara med sig en inre nåd om den levs ut i enlighet med Skaparens vilja; det är hela tiden möjligt att de kristna makarna ser egoistiskt till njutningarna och missbrukar äktenskapet, dess egentliga syfte och dess lagar. Vi kan alltså inte hävda att makarna med automatik blir nådens instrument. Detta faktum förklarar varför många teologer är tveksamma till att tillerkänna den mänskliga kärleken en sakramental karaktär. Den mänskliga kärleken är nämligen mångbottnad och sårad av synden och de äktenskapliga relationernas område utgör inte något undantag. Vi har naturligtvis ingen avsikt att förneka denna sanning. Det hindrar inte att vi gärna erkänner att äktenskapliga relationer, när makarna är trogna äktenskapets normer och syften, i sig själva är tillfällen till nåd och instrument för nåd. Ligier betonar:

Makarnas liv får inte reduceras till enbart den sexuella sidan utan utvidgas till att omfatta hela deras existens som personer, alltså till mötet mellan de två personerna som lever tillsammans med sina barn. I detta sammanhang kan arbete och samtal med varandra, kultur och bön framkalla nåd. Att makarna och barnen kompletterar varandra bekräftar det. I den meningen är makarnas och familjens liv i dess helhet tillfällen till nåd och också instrument för nåd.¹

C. Rochetta har fört detta synsätt ett steg längre och försökt identifiera de väsentliga delarna i parets karaktär som sakramentalt gifta. De fem han tar upp gör det lättare att mer konkret ta till sig de grundläggande antropologiska dragen i parets varande och livserfarenhet. Det handlar om det maskulina och det feminina, om kärleken mellan mannen och kvinnan, kroppen och makarnas kroppar, sexualiteten och om ordet som löfte och gemensam gåva till varandra.²Som *Familiaris Consortio* förklarar: "Denna äktenskapliga gemenskap borrar ner sina rötter i den naturliga komplementaritet som finns mellan man och kvinna" (FC 19). Med denna premis i åtanke fortsätter Rochetta i en reflektion över maskulinitet och femininitet som en rikedom av välkomnande och gåva:

---

¹ Ligier, *Il matrimonio*, 214.

² Rochetta, "È la relazione uomo-donna che diventa sacramento," sid 68 ffr.; Rochetta, *Il sacramento della coppia*, del I : « Antropologia teologia della coppia », 17-131.

Det är den kärleksfulla ömsesidigheten mellan makarna, med fullheten av deras sexuellt differentierade varelse och deras transcendentala kallelse, som äktenskapets sakramentala handling börjar komma in i en *historia salutis* och delta i Påskens *eschaton*. Gud respekterar i sin kärlek fullständigt skillnaden mellan mannen och kvinnan, som han själv velat som en avspegling, en bild, och likhet med sitt eget mysterium som är den trinitariska kommunionen.³

Kärleken mellan mannen och kvinnan, som är Skaparens gåva, står inte alltid i ett externt förhållande till det sakramentala tecknet. Kristus övertar den och helar den, den Helige Ande bekräftar den och helgar den för att vara det exakta tecknet på den osynliga verkligheten lika mycket för den treenige Gudens kärlek som för kärleken mellan Kristus och Kyrkan. "Följaktligen finns det ett fast fortlöpande sammanhang mellan den äktenskapliga kärlekens sanning och den sakramentala händelsen". Med andra ord är inte makarnas mänskliga kärlek och Guds kärlek, som ges i äktenskapets sakrament, en dualism. Båda växer tillsammans och den mänskliga kärleken får näring inom Guds kärlek. "Ju mer paret växer i sanningen om den ömsesidiga kärleken som är dess grund, ju mer växer den i det äktenskapliga sakramentets nåd. Motsatsen är också sann: ju mer den växer i sakramentets nåd, ju mer kan den växa i ömsesidig kärlek".⁴

Den äktenskapliga spiritualiteten måste stå på denna enande grund.

Ur Mystery and Sacrament of Love – A Theology of Marriage and the Family for the New Evangelization av kardinal Marc Ouellet, 2015 (sid 69-71. (Kardinal Ouellet är prefekt för biskopskongregationen). Övers. G. Fäldt (2016)

---

³ Rochetta, "È la relazione uomo-donna che diventa sacramento," sid 69. Jfr också C. Giuliadori, *Intelligenza teologica del maschile e del femminile. Problemi e prospettive nella rilettura de von Balthasar e P Evdokimov* (Rom, Città Nuova, 1991), 230-48.

⁴ Rochetta, "È la relazione uomo-donna che diventa sacramento," sid 71.